

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Spalis — October 11, 1968

Nr. 103

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRAVDOS DOKTRINA

KAS GERA IR KAS BLOGA KOMUNISTINIAME PASAULYJE — SPRENDŽIA
TIK MASKVA

Vytautas Meškauskas

Esama pažiūros, kad ir komunistinis režimas ilgai turės keistis į gerą pusę, duodamas daugiau ar mažiau teisės Maskvos 'globoje' esančiom tautom potrupių pasirinkti savitą kelią į pažangą. Pastangų į tą idealą nesunku pastebėti Sovietų Sąjungos satelituose, todėl net ir išeivių iš Lietuvos tarpe kartais pasigirsta pagaidavimų, kad Lietuva kada nors gautų bent 'satelito' statusą.

Maskvos kariuomenės invazija į Čekoslovakiją tom pažiūrom suteikė smūgį. Žinia, galima būtų tikėti, kad ilgai net ir patys rusai nepakęs komunistinio režimo, tačiau kol kas Prachos 'pavasaris' pasirodė apgaulingas pranašas — jis toli gražu dar nereikia malonesnio klimato.

Kad tai tiesa, parodė pati Maskvos 'Pravda' paskelbdama savo doktriną, kuria atsakoma į klausimą, kaip toli, siekiami laisvės ir nepriklausomybės, gali žengti komunistiniai kraštai nerizikuodami Maskvos intervencijos. Visų pirma, pagal Pravdą, klasių kova yra svarbiau negu buržuazinė tarptautinė teisė. Todėl komunistinis kraštas gali:

* Laisvai apspręsti savo gyvenimo būdą, tačiau neturi teisės atsisakyti komunizmo;

* Komunistinis kraštas negali imtis žygių, kurie būtų pavojingi kitų komunistinių kraštų interesams;

* Kiekviena kompartija yra atsakinga ne tik prieš savo narius, bet ir kitų kraštų kompartijas;

* Komunistiniai kraštai yra suverenūs, bet tas suverenumas turi būti apspręstas išeinant iš 'klasinės bazės'; nepriklausomybė arba suverenumas nėra 'abstraktūs', o komunizmas yra nedalinamas.

Kas gi nuspręs, kada kuri nors komunistinė valstybė elgiasi teisingai ar ne? Atsakymas aiškus. Tik Maskva.

Visa tai reiškia, kad komunistinis režimas faktinai nepasikeitė nuo to laiko, kai palikome savo tėvynę. Gal tik kai kurios priemonės yra daugiau rafinuotos, bet ir tai ne labai. Čekoslovakijoje sovietai vengė skubių didesnių reformų, jos pravedamos palyginti gana lėtu tempu, tačiau ir pas mus nuo sovietų kariuomenės įžygiavimo iki masinių išvežimų praėjo beveik metai laiko.

Kokia reakcija į Prav-

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas atliko didelius darbus

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo penkioliktosios sesijos pradžioje buvo pateikta keturioliktųjų šio seimo veikimo

dos doktriną Amerikoje? Tie komentatoriai, kurie iki šiol tikėjo į komunizmo pasikeitimą ar suminkstėjimą, ją praleido negirdomis. Tie, kurie į Maskvos kėslus žiūrėjo su įtarimu, susilaukė papildomo argumento savo naudai. Valsybės Sekretorius Dean Rusk iškėlė tą doktriną Jungtinių Tautų visuotinam susirinkime, pateikdamas eilę klausimų savo kolegai Gromyko, tačiau negavo atsakymo.

Palietus tą pačią temą per ABC televizijos tinklo 'Issues and Answers' programą praėjusią sekmadienį, Dean (Nukelta į 2 psl.)

mo metų darbų apžvalga. Tokia apžvalga primena kad PET Seimo darbas vyksta ne tiek neperdažniausiai šaukiamuose jo posėdžiuose, kiek visą laiką tarp posėdžių. Tuos darbus atlieka generalinis komitetas, sekretoriatas ir trys specialios komisijos (politikos-teisių, ekonominės-socialinės, kultūros-informacijos).

Šios PET Seimo institucijos nepraleidžia jokio įvykio, jokio reikšmingo tarptautinėje politikoje, į jį atitinkamai nereagavę, jeigu tik jis turi ryšio su politinė padėtimi Rytinėje - Vidurinėje Europoje. Memorandumai, raštai, telegramos bei asmeniniai PET Seimo atstovai dalyvauja atitinkamose institucijose Amerikoje, Europoje ir kartais net Azijoje yra jų reagavimų būdai bei prie-

monės. Be to, PET Seimo atstovai dalyvauja atitinkamose konferencijose, simpoziumuose, paskaitose. Tie dalykai vyksta dažniausia universitetuose ar specialiose studijų organizacijose, kartais per radiją ar televiziją. Pranešime apie keturioliktųjų veikimo metų darbus tokių veiksmų buvo paminėta daugiau kaip 80, tai yra, nebuvo metų tokios savaitės, kurią nebūtų buvę atlikta bent vienas ar dvejetas tokių veiksmų.

PET Seimo sekretoriatas New Yorke gavo ir patenkino apie 1300 pareikalavimų seimo leidinių ir kitos literatūros apie jo atstovaujama tautų padėtį. Be to, turėta apie pusantro tūkstančio kitokių kontaktų raštų. Per tuos pačius metus išleista 13 stambesnių informacinių pranešimų spaudai bei kitoms informacijos institucijoms. Išleisti ir atitinkamai išplatinti šeši ACEN NEWS žurnalo numeriai. Be to, leidžiami periodiniai biuleteniai vokiečių, ispanų, švedų ir arabų kalbomis. Išsamūs memorandumų ryšium su aktualiais politiniais įvykiais ar sukačiomis išleista 24, t.y., vidutiniškai po du kas mėnuo. Memorandumai leidžiami mimeografuotų dokumentų pavidalu, bet, pav., tokia studija, kaip A. Kutto'o (estų delegacijos nario) apie kainų diskriminaciją sovietų pavergtųjų kraštų prekyboje 1965-1966 metais, buvo išleista spausdintos knygelės pavidalu. Tie darbai vyksta ne vien New Yorke. PET

VIRŠUJE: Atidarant Pavergtųjų Europos Tautų seimo posėdį New Yorke kalba Laisvosios Europos naujasis prezidentas William P. Durke. Apačioje dalis pavergtųjų tautų atstovų klausosi jo kalbos.

V. Maželio nuotrauka

Seimas turi tris pagalbines įstaigas Europoje (Paryžiuje, Londone ir Bonnoje). Pastarojoje direktorius yra lietuvių delegacijos narys Valteris Banaitis). Be to, PET Seimas turi devyniose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse nuolatines savo delegacijas, dešimtyje kitų valstybių — įgaliotinius. (ELTA)

REGISTRUOJAMI NUO NACIŲ-SOVIETŲ OKUPACIJŲ NUKENTEJĘ LIETUVOS GYVENTOJAI

Lietuvos Tyrimo Institutas renka medžiagą apie nukentėjusius nacių ir sovietų okupacijų metu Lietuvoje. Tam tikslui yra atspausdinti klausiamieji lapai — anketos. Jas užpildyti prašomi visi tie, kurie patys yra nukentėję nacių ar sovietų okupacijų metu (pradedant Klaipėdos krašto užėmimu 1939 m.), ir tie, kurie turi žinių apie nukentėjusį savo giminaitį, bičiulį ar pažįstamą. Kiekvienam asmeniui naudojama atskira anketa. Surinktoji medžiaga bus panaudota išleisti knygai anglų kalba apie martirologiją ir genocidą Lietuvoje.

Klausiamieji lapai gaunami Lietuvos Tyrimų Institute, PLB kraštų valdybose, apygardose, apylinkėse ir kitose Bendruomenės nurodytose organizacijose bei įstaigose. Visos ir visi kviečiami prie šio lietuvių tautai labai svarbaus darbo prisidėti.

Užpildyti lapai siunčiami Lietuvos Tyrimo Institutui šiuo adresu: LITHUANIAN RESEARCH INSTITUTE, Inc., 29 West 57 Street, New York, N. Y. 10019.

Mūsų menininkai vyksta į Pietų Ameriką

Antradienį, spalio 15 d., 1 val. p. p. iš Clevelando Hopkins tarptautinio aerodromo išskrenda į P. Ameriką dainos ir poezijos rečitalių gastrolėms solistė Aldona Stempužienė, dramų aktorius Leonas Barauskas ir komp. Darius Lapinskas. Šias menininkų gastrolės organizuoja ir finansškai remia PLB valdyba ir P. Amerikos kraštų Lietuvių Bendruomenės.

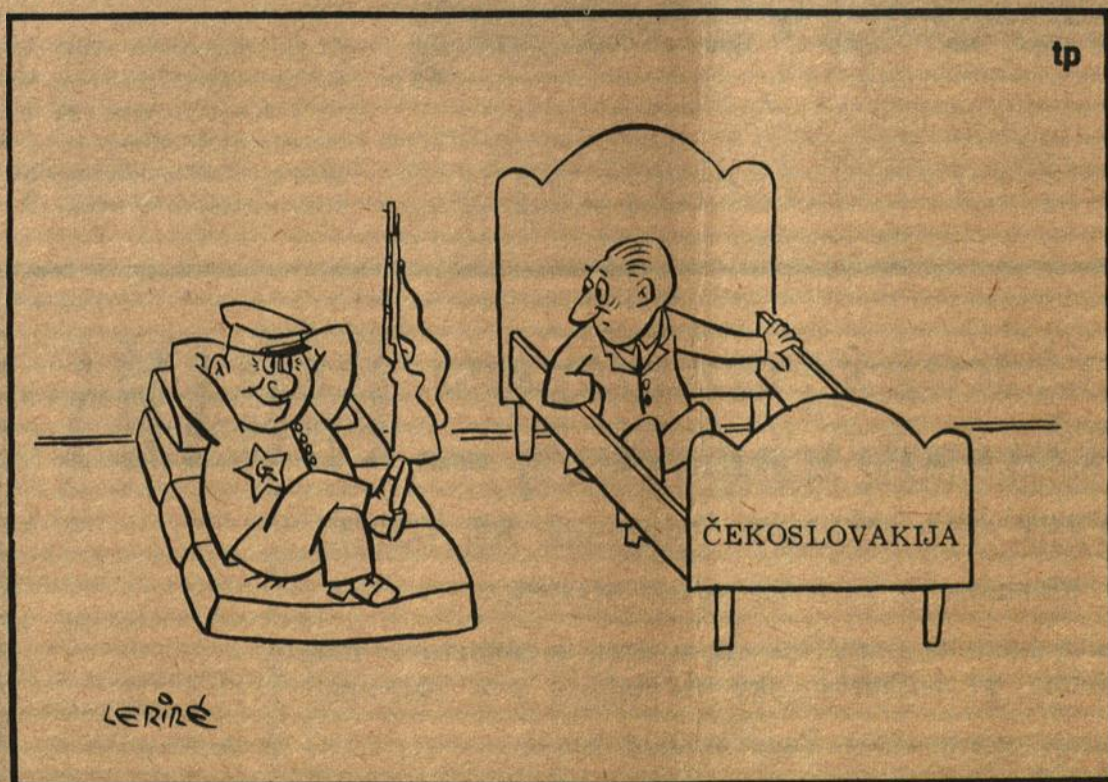
Menininkai koncertuos Caracas, Valencijoje, Maracay, Bogotoje, Buenos Aires, Montevideo ir Sao Paulo.

Venezuelos sostinėje Caracas solistė A. Stempužienė atliks vieną koncertą amerikiečiams, kurį globoja JAV Valstybės Departamento Informacijos Tarnyba. Lietuviams koncertai įvyks Valencijoje ir Maracay.

Bogotos valstybinio simfonijos orkestro vadovybė pakvietė komp. D. Lapinską diriguoti du koncertus miesto teatre, kurie įvyks spalio 25 ir 27. D. Lapinskas taip pat diriguos Urugvajuje Montevideo simfoninį orkestrą (lapkričio 8). Buenos Aires menininkai pasirodys televizijoje, lapkričio 3 koncertuos Lietuvių Centre ir lapkričio 4 San

Martin teatre. Paskutinis šių gastrolių koncertas įvyks Brazilijoje, S. Paulo mieste. P. Amerikos lietuvių entuziastingai ruošiasi šiems lietuvių menininkų pasirodymams; tarpe koncertų planuojami įvairūs priėmimai, pasimatymai su įvairių kraštų žymiais asmenimis, Lietuvos laisvinimo darbu populiarinimas.

Menininkai sugrįžta į JAV lapkričio 14 d.

Isitaisė žiemoti...

Solistė G. Vasiliauskienė, Klajūnų okteto įsteigėja ir vadovė, pristato svečiams klajūnus. Dešinėje okteto krikšto tėvai Jurgis Vasiliauskas ir Bronė Lapšienė. A. Budrio nuotrauka

Judrūs kultūriniai vienetai Australijoje

Panaudojant karinius terminus, Australijoje veikiančius lietuvių chorą galima būtų vadinti "sunkiąja artilerija". Beveik kiekvienos kolonijos chore priskaitoma po 40-50 dainorių. Jų pasirodymams reikalinga atitinkamos scenos ir jais "manevruoti" gana sunku, kai choras kviečiamas ne specialiam koncertui, bet tik programos dalies užpildymui įvairiuose lietuviškuose pasirodymuose, vienokiame arba kitokiame šventėse. Nežiūrint tų sunkumų, daugelyje kolonijų, neturint judresnių vienetų, chorams tekdavo nešti ir atskirus programų gabalėlius.

Noras turėti judresnius dainorių vienetus buvo viena iš visos eilės kitų priežasčių, kurios skatino ir skatina Australijos organizuoti

vyrų ar moterų kvartetų, oktetus ir t.t.

Bene pirmąjį Australijoje tokių judrų vienetą -- dvigubą kvartetą (keturios ponios ir keturi vyrai) buvo savo

Meno Ansamblis, kuriam vadovauja Umbražiūnienė ir Gaizauskas, be choro savo sudėtyje turi ir judresnius dainorių vienetus, kurie dažnai pasirodo ten, kur "sunkiajai artilerijai" nelabai paranku apšaudyti.

Pasigėrėtinai stiprų ir ypatingai gerai sudrąsintą vyrų oktetą turi

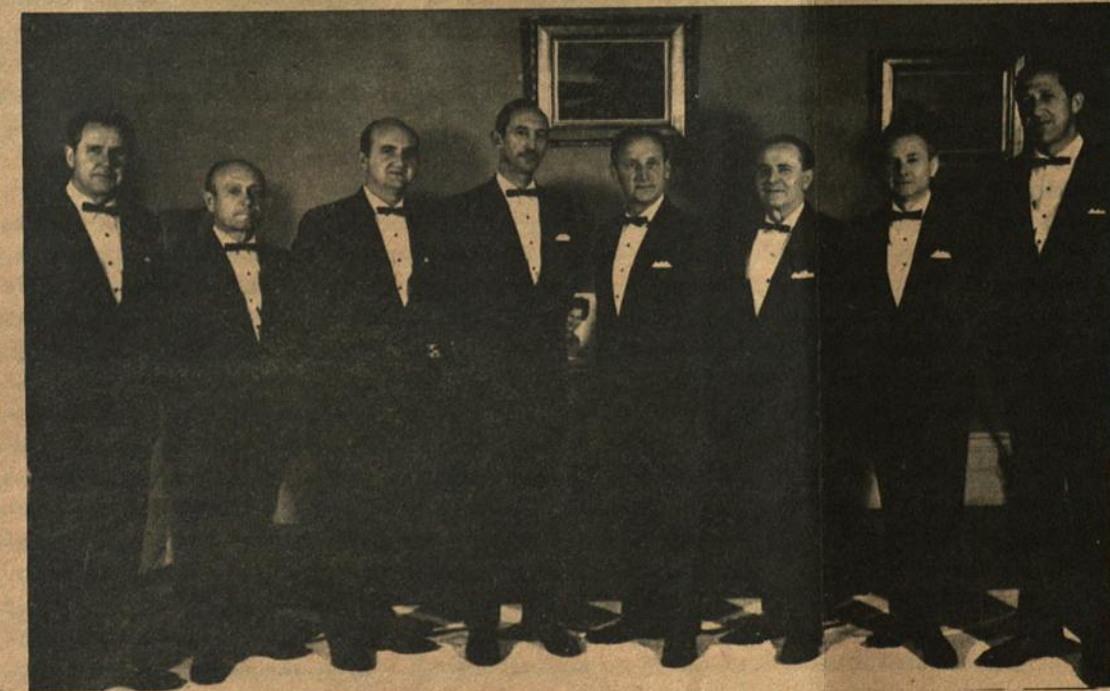

Melbournų vyrų oktetas. Stovi iš kairės: V. Bosikis, J. Rubas, V. Mačiulaitis, H. Bužinskas, A. Morkūnas -- okteto vadovas, K. Mioldažys, V. Lazauskas ir P. Dranginis. A. Budrio nuotrauka

laiku suorganizavęs Adelaidėje gyvenęs Jonas Zdanis. Jam persikėlus į JAV, šis dvigubas kvartetas, spėjęs išpopuliarėti, deja, susilikvidavo. Sydnejus iškilo su Rūtelėm, Bijūnėliais. Neseniai didelį aktyvumą pradėjęs rodyti Sydnejaus Lietuvių

Melbournų lietuviai. Šio okteto dainos tikrai giliai įsisiurbia į kiekvieno klausytojo širdį. Jis gali drąsiai stoti ir prieš labiau išlepusią auditoriją, negu Australijos lietuviai.

JAV lietuviams žinoma adelaidiškė solistė G. Vasiliauskienė prieš

Adelaidės vyrų oktetas "Klajūnai". Šiuo vardu oktetas buvo pakrikštytas rugpjūčio 31 d. per specialų krikštynų koncertą, kuriame sėkmingai dalyvavo ir Melbournų vyrų oktetas. Klajūnai iš kairės: P. Duoba, J. Ramanauskas, V. Opulskis, J. Neverauskas, V. Vosylius, J. Baranauskas, V. Šulcas ir E. Dudauskas. V. Vosylius nuotrauka

ISIJUNKIM Į AMERIKIEČIŲ POLITINĘ VEIKLĄ

Pastaruoju metu Los Angeles lietuvių tarpe yra pasireiškusį labai negatyvi mintis, liečianti mūsų bendradarbiavimą su amerikiečiais. Būdami didelės ir galingos valstybės maža dalyte, turime neišvengiamai jausti jos politinės bei kultūrinės veiklos sruvenimą ir mūsų lietuviškame judėjime. Prisiderindami prie šių rinkiminių metų, ir būdami šalininkais ar simpatikais vienos ar kitos politinės partijos, privalome lojaliai priimti amerikiečių gyvenimo politines apraškas taip, kaip jos yra reiškiamos bei suformuotos. Mums ta priešrinkiminė amerikiečių politinės veiklos sistema nėra dar gerai pažįstama ir mums dar kartais ir ne lengvai priimtina, kadangi mes dar nesugebame atsipalaiduoti nuo savo senų, gal jau ir atgyvenusių politinės apraškos formų.

Mūsų, tik savame ratelyje uždara politinė ar kultūrinė veikla būtų beveik ir beprasmiška,

metus laiko suorganizavo Adelaidės vyrų oktetą. Būdami geros vadovės rankose ir turėdami uolią talkininkę pianistę Nemirą Masiulytę, adelaidiškiai oktetininkai (beveik visi Lituania choro dalyviai) per metus laiko padarė didelę pažangą ir jau sėkmingai dalyvavo visoje eilėje pasirodymų.

Ir kai rugpjūčio pabaigoje per Adelaidės okteto krikštynas Adelaidės Lietuvių Namuose buvo surengtas dviejų oktetų (Melbournų ir Adelaidės) koncertas, jis virto tikra dainos švente, kuri ilgai pasiliks visų dalyvavusių atmintyje.

(vr)

jei mes, faktinės tikrovės -- Lietuvos pavergimo, visokiom progom bei visokiais būdais neakcentuotume svetimtams. Tam tikras prisiderinimas prie valstybės bei jos vedamos politikos, kurios piliečiams jau beveik visi esame, neturėtų apriboti tos valstybės politikų išsilavinimo į mūsų išsilavinimo parengimus. Turime išmokyti išvystyti amerikiečių politikuose ne vien ciniškus -- valdžios ir galybės siekiančius asmenis, bet kaip rimtus valstybininkus, ir išnagrinėti jų politinių kalbų motyvus, turime suvokti ir suprasti, už kokias kilnas idėjas jie tikrai kovoja. Sugėbėję suprasti amerikiečių politinių veiksmų tikrąją kryptį, turime stengtis realiai remti tų partijų politines asmenybes ypač atidarant duris jų taip svarbiom priešrinkiminėm kalbom. Deja, šiais metais Los Angeles lietuviai juos nuo savo scenų nustūmė... Gaila, pačios geriausios progos nebuvo išnaudotos.

Los Angeles apylinkėse leidžiamame "Daily Breeze" laikraštyje, amerikietis žurnalistas Mr. Andrew Tully savo straipsnyje: National

Whirligig -- What about Soviet captives? aprašo pabaltiečius patiekdamas skaitytojams žinias apie sovietų neteisėtą Pabaltijo pavergimą. Straipsnyje autorius šiltais žodžiais ne kartą paminėjęs ir lietuvių.

ALTS-gos Los Angeles skrybiaus vadyba, nutarė publicistui Andrew Tully pasiųsti padėkos laišką už to taip išsamų straipsnį ir didelį prieilankumą pabaltiečiams. Būtų, gražu, kad ir kiti lietuviai panašiai pasielgtų.

Rašyti šiuo antraštu: Mr. Andrew Tully, c/o South Bay "Daily Breeze", 5215 Torrance Blvd. Torrance, Calif.

A.M.

RETAIL SYSTEMS ANALYSTS FOR NCR CENTURY SERIES

Extremely successful marketing of the NCR Century Series Systems has created the need for additional hire of qualified systems analysts in the Detroit area.

Qualifications:

2 or more yrs. experience in programming (Cobol desired). Possess the skills necessary for a successful magnetic file installation.

Be able to advise and recommend documentation procedures for systems and programs as well as systems designs for initial applications.

Ability to establish and maintain schedules for entire system, programming and conversion procedures.

Software knowledge

Starting salary will be competitive. Complete fringe benefit program 100% company paid.

If you see no future in your current position, and are seeking a challenge in the retail EDP field. No overnight travel.

We invite your response. Selected applicants will enjoy a permanent and lucrative career.

Interviews in confidence—evening if desired. Phone Mr. Lew Knabel, Personnel Director, (313) 873-5500 or send resume.

NCR

2875 W. Grand Blvd.
(At John Lodge Xway)
Detroit, Mich. 48202

An Equal Opportunity Employer (100-101)

PRODUCTION EMPLOYEES

Factory personnel needed for steady employment in die casting. Some training positions. Rates to \$3.28 plus generous fringe benefits and progress sharing to those who qualify. Apply—

GRAND STEEL AND MANUFACTURING CO.
14 Mile Road at Crooks
Clawson, Michigan
Call (313) 564-5211 for information. (100-101)

GENERAL MALE HELP

No exp. necessary—Apply at PESCHKE SAUSAGE CO.
2600 E. GRAND BLVD.
DETROIT, MICH.
No applications taken by phone. (100-103)

TRAINEES

TO WORK IN MEAT PACKING PLANT.
STEADY WORK. GOOD PAY.
FRINGE BENEFITS.
N. E. PACKING CO.
617 — 876-5050

SHOP POSITIONS AVAILABLE
For experienced men or trainees
Build Refrigeration Equipment
ELECTRICIANS
Assemblers—in nut & bolt work.
Steady work for qualified men.
Fringe benefits.
Apply in Person or call Jack Stranko
To Arrange for Interview
ELLIS & WATTS CO.
8407 Monroe Ave., Rossamoyne, Ohio
513 — 890-8000 (101-106)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

BALFAS LAUKIA
JŪSŲ AUKOS

Spaudos puslapiuose ir radijo bangomis buvo paminėta apie naujo žmogaus išsijungimą į Balfos šalpos dabą. O tai buvo padaryta ne dėl to, kad tas žmogus būtų svarbus, bet dėl to, kad šis darbas yra labai reikalingas ir reikšmingas.

Atvykęs į Brooklyną turėjau pamažu apsiprasti ir su nauja aplinka, nei prastom gyvenimo sąlygomis ir klaidaus miesto maišatim. Kai kurie gal tik patys sau pagalvojo, o kiti atvirai man pasakė, kad tik nelabai gėdus žmogus paliktų tiesioginį pastoracijos darbą Montanoje, kad ir vėsis, bet saulėtą klimatinę sąlygą ir keltųsi į aprūkusio didmiesčio nešluotą rajoną.

Į tokius ir panašius užmetimus trumpas atsakymas galėtų būti sekan-

ti. Kuone dvidešimt kunigystės metų esu skyręs pastoraciniam darbui tarp ne lietuvių. Tai buvo mielas ir našus darbas, tačiau būdamas lietuvių tautos vaiku ir pašvęstas kunigu dirbti pirmiausia Lietuvos žemei ir lietuvių gerovei, jaučiau ilgęsi ir norą kaip nors prisijungti prie lietuviško darbo. 1949 m. atvykęs į JAV, bes bandžiau kur nors prisiglausti prie lietuvių parapijos, bet nebuvo galimybės. Tad šį pavasarį, kai buvau pakviestas imtis Balfos reikalų vedėjo pareigų, ryžausi palikti Montanos parapiją ir vykti į Brooklyną.

Nors prieš apsisprendžiant šiam žingsniui buvo ir abejonių ir klausimų, tačiau kelioliką dienų praleidęs Balfos Centro įstaigoje, ir paskaičius kasdien ateinančius iš Lietuvos, Sibiro ir kitų pasaulio kampelių mūsų vargstančių sesių ir brolių prašymus, visos abejonės išsisklaidė.

Sekančiais metais Balfas švęs savo 25-ųjų šalpos darbo metų jubiliejų. Per tiek metų milijonai dolerių buvo suaukoti geraširdžių lietuvių ir per Balfos organizaciją jais buvo paremta ir pradžiuginta daug mūsų vargstančių sesių ir brolių. Tačiau kol komunizmo sukurtas skurdas, vargas ir teroras nebus pašalintas ir pati sistema nušluota nuo žemės paviršiaus, tol ši pagalbos misija yra reikalinga ir turės būti tęsiama.

Šalpos darbas yra aukos darbas. Balfos organizacijos sukūrimas, jos gyvavimas ir plėtimasis yra gyvas įrodymas lietuvių tautos heroizmo ir kiekvieno jos nario artimo meilės gyvumo.

Dvidešimt penki Balfos šalpos darbo metai yra ir liks Amerikos lietuvių istorijoje kaip garbingas ir pasididžiavimui vertas visapusiškos bendradarbiavimo ir darnios veiklos lapas.

Prisimindamas, kad kiekvienais metais yra ruošiami rudeniniai Balfos vajai, tikiu, kad šį rudenį kiekviename skyriuje jie bus organizuojami su nauja energija ir iniciatyva, ir kad kiekvienas geros valios lietuvis savo auka prisidės prie mūsų vargstančių brolių pagalbos.

Zvelgiu į ateitį su viltimi. Ta viltis yra Jumiuse. Nei reikalų vedėjas nei valdyba nei direktoriai ar seimas nieko negalėtų padaryti, jei Jūs, gerieji Sesės ir Broliai, neparemtumėte šio darbo, jei Jūs neparemtumėte savo gerų norų žodžiu, darbu ir auka.

Tai Jūs darėte jau per eilę metų, to laukiame iš Jūsų ir šiemet. Ypačingai ruošiantis Balfos

'Lietuvos Respublikos' 55-sis Seimas

A. DIRŽYS

Šių kilmingo vardo -- Laisvės Kovų metų skardžiausiai ir darniausiai nuskambėję įvykiai, be abejo, yra III Tautinių Šokių Šventė ir po jos tuoj sekusi Skautų Jubiliejinė Stovykla liepos mėnesį. Mūsų spauda ryškiai atspindėjo šių įvykių aprašymais ir nuotraukų vaizdais taip, kad ir asmeniškai nedalyvavę tuose įvykiuose, vien skaitydami laikraščius galėjo išgyventi nuotakas, lyg ten buvę, viską matę, viską girdėję, viskuo gėrėtis, kad ir vėliau.

Tačiau šiem dviem įvykiams buvo ir prologas ir epilogas. Pirmuoju, t.y. prologu buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 55-asis Seimas, trukęs 3 pirmąsias liepos dienas Chicagoje su 112 delegatų ir tiek pat svečių-stebėtojų, o antruoju t.y. epilogu buvo PLB Seimas, iš eilės 3-iasis, trukęs 4 dienas rugpjūčio pabaigoje ir rugsėjo pradžioje didžiajame New Yorke.

Jeį PLB Seimas, kaip šių metų bendrinių įvykių epilogas dar ir šiandien tebemarguliuoja laikraščiuose aprašymais, vertinimais ir asmenų, posėdžių, koncerto, literatūrinio vakaro ir iškiliosios lietuvių rinkimų nuotraukomis, tai bent jau Susivienijimo Seimui, susirenkančiam kas antri metai, šiuo kartu buvo skirtas labai kuklus, trumpai protokoliškas dėmesys, lyg šiame Seime nebūtų buvę nieko įdomaus, ar svarbaus.

Tuo tarpu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, trumpai vadinamo SLA, 55 Seimas vertas dėmesio ir kaip prologas eilė didesnių bendrinių įvykių šiais metais, ir kaip savita tvirta ir gyva apraška lietuviško gyvenimo dinamikoje.

Kartą išsidėmėkim ir visada turėkim savo atmintyje, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turi du dalykus, kurių neturi jokia kita lietuviška organizacija, būtent: savo egzistavimo 82 metus ir 3 milijonus 183 tūkstančių dolerių aktyvą, su visų prievolių

šalpos darbo Jubiliejiniam Seimui kviečiame visus su nauju ryžtu, iniciatyva ir stambesne auka prisidėti prie šio darbo.

Kun. Pranas Gesičiūnas
Balfos Reikalų Vedėjas

padengimo galia 147%. Argi tai ne puikuli!

Jeį ieškotume šios organizacijos tvirtumo ir pastovumo principų, tai vėl gi jų esama dviejų:

1) SLA pastato pamatai yra finansiniai, kurie yra išliedinti su geležiniais piniginių tvarkymosi reikalavimais narių gyvybių ir ligų apdraudoj.

2) SLA pastato terasinis stogas yra tautiniai idealistiniai, kaip apdraudos pinigais gaunamas grynas pelnas yra grąžinamas visuomenei -- ugdyti lietuvių, remti kultūrinį gyvenimą ir tvirtinti lietuvių tautos žygį į laisvę.

Sis SLA dvilypumas iki šiol buvo tvarkomas sėkmingai išlaikant kruopščiai lygsvarą tarp to, ką turi pats ir ką duodi kitiems, o svarbiausia -- saugant rūpestingai sudėtus narių pinigus, kad jie ne tik nemažėtų, o augtų užtikrintam atsilyginimui tiems patiems nariams pagal jų apdraudų sutartis.

Šiame SLA Seime vyriausia kasdienių reikalų tvarkytoja -- Pildomoji Taryba -- parodė paruoštame balanse pelną -- gryną organizacijos kapitalą 1,223,914 dolerių ir tas skaičius nebereikalingas didesnio aiškinimo, kad SLA yra tikrai milijonierius.

Tokie SLA seimai yra ruošiami kas antri metai ir Pildomoji Taryba niekad nesikreipia į plačiąją visuomenę gauti aukų seimo išlaidoms dengti. To ne tik neprašo, o tokių seimų metu, delegatų siūlymu ar jų priitarimu duoda kitiems. Ir šiame seime, neminint kitų pelno paskirstymų, išvakarėse III tautinių šokių šventės skyrė šios šventės komitetui 500 dolerių, o skautų stovyklai 100 dolerių, -- duota aukų gavėjams neprašant.

Sis 65-asis Seimas, delegatų siūlymu, su vieningu ir Pildomosios Tarybos nusistatymu, įvedė organizacijon dvi naujoves: nutarė mokėti nariams metinius dividendus, ir antra -- SLA tarnautojams įsteigti pensijų fondą, kurį sudarys vien SLA išdas, nieko neatskaitant nuo tarnautojų algos.

Šiais pagerinimais visiems nariams ir tarnautojams ši Pildomoji Taryba, vadovaujama prezidento P. P. Dargio, atverčia SLA istorijon nau-

ją šviesų lapą, o tai, be abejo, tampa gražiu paminklu tiek visai Tarybai, o jau ypač pačiam prezidentui, visada daugiau esančiam atsakingu už nesekmes, bet gi taip pat daugiau absorbuojančiam gerų sekmių nuopelnus.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, gimdytas sunkiai, tačiau vis dėlto pagimdytas dr. Jono Šliupo praeitame šimtmečio, augo savo jaunystę labai sunkiai. Šiai organizacijai teko kristi agonijon, beveik teko ir numirti, tačiau vis dar kevelojosi, spyruojama užsispyrusio gimdytojo, ano meto audringojo ir visas kliūtis griaunančio -- to paties Šliupo.

Tik po 20 metų, kai galutinai atsiskaitė Susivienijimas su tais, kurie norėjo jį tvarkyti 'kataklizmais pagrindais', pasirodė šioje organizacijoje nauja gaja, kas bebūtų, pasilikti 'ant savo', pasilikti ne ant kito bet ant tautinio pagrindo, paliekant atviras duris į Susivienijimą kiekvienam, kas tik lietuvis. Tai jau buvo 20-to šimtmečio pradžia ir tada jau atsirado Valparaiso -- rojaus slėnio Universiteto studentų, jaunimo su romantine dvasia. Ir šie sustiprino Susivienijimą savo išsiliejimu organizacijon, veikliu dalyvavimu, giedresniu ir visų reikalų supratimu, talikon Šliupui.

Tada oficialusis Susivienijimo vardas lygnubuko, o daugiau ši organizacija -- bent jau jos nariai -- gyveno, kad ir neoficialiu bet labai populiariu vardu: Lietuvos Respublika.

Sis kad ir ne oficialus, vardas yra labai išdėmėtinas mums šiandien. Ir ne tik jį reikėtų atsiminti bet padaryti skambesniu tiek pačiame Susivienijime, tiek ir už šios organizacijos ribų.

Tačiau, jei nenorėtume, ar jau apsiblausė begalėtume šio 'Lietuvos Respublikos' vardo papūstį į garsiakalbius, tai jau bent žinot, kad ir šiandien SLA yra tokia pat organizacija, kaip kad ji buvo, ir yra pilnoj galybėj apimt visus lietuvių savo valstybingon globon.

Dabar, kai kalbu apie SLA šio 55-to Seimo progą, minėjau šios organizacijos geras, tvirtas puses. Betgi vietoje ir laiku būtų klausimas: -- ar ši organizacija turi dabar, jei jau ne pačia ada-

Mums rašo

PAGAL REIKALĄ
DUODA ARBA ATIMA...

Stebėjau prieš metus JAV LB Tarybos suvažiavimą New Yorke, stebėjau šiemet PLB seimą ten pat. Ir čia negalėjau suprasti, kodėl vieną kartą buvusios valdybos nariams balsavimo teisė buvo atimta, kitą kartą to paties rango pareigūnui tą teisę gavo.

Priešingai skambanti nutarimas darė dauguma, sudaryta beveik iš tų pačių žmonių. Išdrįsau vieną tokių paklausti kodėl. Jis man pasakė, kad domis pastebėjo, girdi, mes leidžiam balsuoti tam, kas moka balsuoti. Ir čia pagalvojau, kaip toje anuomet DP stovykloje: vieni malones dalija, kiti jas tegali tik gauti, bet už tai turi atsilyginti balsuodami taip, kaip reikalinga...

Z. B., New York

IŠ TREČIOS PUSĖS...

Mėgstu (vm) straipsnius. Jo argumentai ir išvados artimos daugumai lietuviškai galvojančių. Bet Dirvos 98 nr. "Iš kitos pusės..." pabertos pesimistinės mintys neigiamai nutiekia lietuvių tikintį į Lietuvos prisikėlimą. Jis rašo: "Mes turime pusę milijono ar daugiau fondų, kurio kapitalą anksčiau ar vėliau perims tokraštis istaigos..."

Ar ne pranašo tonu, autorius, laidoja ne tik to fondo kapitalą, bet lietuvių ir Lietuvos ateitį.

Bet yra dar daug tūkstančių lietuvių, turinčių pagrindą tikėti Lietuvos prisikėlimu ir to fondo kapitalo atidavimu jos reikalams.

V.D.
Worcester, Mass.

ta, tai bent pušies spygliu duriančių t.y. opių rūpesčių?

Be abejo, turi. Vienas ir tai tikras rūpestis, buvęs, esantis ir su užtikrinimu sakant, būsiantis -- tai narių ir kuopų skaičius.

Antras, praeinantis, galima sakyti tragikomiškas kai kurių narių susimetimas į 'veikėjų komitetą' šiais metais ir pasivėlinusių palėbaut Susivienijime, kaip kad žiogai striuoksėjimais pievoje.

Apie abu šiuos rūpesčius reikia būtinai dar pakalbėti.

(Bus daugiau)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vieno metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)5^{1/4}%Mokamas už vieno metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MALE HELP

CARGO HANDLERS

UNIVERSAL AIRLINES has full time openings at Willow Run Airport for cargo handlers. Duties to load and unload Company aircraft. Must be at least 18 years of age and have valid driver's license.

Starting rate \$2.15 an hour. Contact:

UNIVERSAL AIRLINES

WILLOW RUN AIRPORT, YPSILANTI, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(102-103)

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (64)

BRONYS RAILA

MŪSŲ 'TEISINĖ KULTŪRA'...

Kai tremtyje mums ne sykį tenka imtis visokių neįprastų darbų, kai buvęs profesorius kartais turėdavo pabūti šlaviku, o aukšto laipsnio karys ar advokatas – skylių grėžimo presų operatoriumi, taip yra buvę ir man. Lygiai prieš 20 metų atvykęs Amerikon, gavau malonios progos pirmąsias dvi savaites būti bartenderiu Stony Brook miestelyje netoli New Yorko – ir ligi šiandien save tebekalčiu, kad tik per neišmanymą ir trumparegystę per greit mečiau šią įdomią ir vėliau galbūt labai pelningą tarnybą, kuri gerai sekėsi pirmom dienom.

Po to, nuo Atlanto ligi Pacifiko perėjęs dar keletą kitų mažiau kūrybiškų profesijų, praėjusią vasarą aplinkybių buvau priverstas beveik mėnesį pabūti kompozitoriumi. Pagal visas šio žanro teorines taisykles parašiau keturių dalių "Psichedelišką simfoniją", su overtiūra ir finalu. Simfonijos tema su variacijomis buvo anuomet Kalifornijos Universiteto muziejuje ilgesnį laiką vykusios lietuvių liaudies meno paroda, kurią su savo ilgiau nei dešimtmetį rinktais eksponatais padėjo Universitetui suruošti viena lietuvaite, šio Universiteto archeologijos profesorė dr. Marija Gimbutienė.

Du trys mūsų reporteriai apie parodą atsiliepė tuomet gana teigiamai, bet keli mūsų kritikai specialistai įvairiuose laikraščiuose ir žurnaluose įvertino mažiau negu vėsi. Mūsų proistorijos ir liaudies meno charakteristikų mokslininkė buvo si nemoksliška, nes labiau pagoniška negu krikščioniška ir, svarbiausia, neabejotinai visai nusikalstanti politiškai: sulaužiusi veiksmų nustatytus tautinės drausmės dėsnius, atsisakiusi ir Rusijai atidavusi nuo amžių lietuviams priklausiusią Mažąją Lietuvą su Karaliaučiumi, santykiuojanti ir bendradarbiaujanti su Lietuvos okupantais, patarnaujanti bolševikiškoms teorijoms ir jų propagandai... Taip ir nekaita!

O, Mokslas! O, Teisė!...

Su igimtu švelnumu kiekvienoje diskusijoje, kur pastebimas bent šešėlis noro ieškoti tiesos, į tokias visas problemas kiek dar sugebėdamas aš stengiausi pažiūrėti labiau iš humoristinės pusės ir savo simfoniją pavadinau psichedeliška, kas, kaip žinoma, gal truputį giminiuojasi, bet dar nereikia būtinai psichiatrijos ar šizofrenijos gamų, sinkopų ir trėlių.

Deja, ano meto mano simfonija Nr. 1 buvo silpna, siauros apimtys, specialios paskirties ir turėjo daugmaž lokalinę temą. Reikėtų antrosios, kuri plačiau apimtų dalykus ir iš šaknų. Bet vėliau man paaikškėjo, kad simfonijos rémuose nieko doro nebegalima padaryti. Kaipo "kompozitorius", erdvėje ir laike aš girdžiu daug daugiau visokių garsų ir ritmų. O tam reikėtų operos, galbūt net viso jų ciklo, kaip Richardo Wagnerio Nibelungai. Ir su tuo mes nuskestame tarp uolų verpetingame Reine, Nemuno įtroje prie Petrašiūnų, Nevėžio vingiuose, Kražantės upeliūkščio patiltėse. Ne, mūsų lietuviškos psichedeliškos gadynėje dar nėra jokios išsigelbėjimo vilties!

Žodžiai ir žodžiai – tie mūsų patys stipriausi ir beveik vieninteli atominiai ginklai... Kai pasižiūri ir pasiklausai žodžius sriūvant kaskadom aplinkui, situacijos ne sveikėja, ne gerėja, bet tolydžio ginte genasi tragiškyn. Iš daugybės čia mano jau perskambintų sonatų ir nokturnų, viena vyraujanti gaida kone be perstojo dzinkтели, it Chopino laidotuvių marše, skaudžiai, aštriai, tartum klavišo stygai trūkstant, vis ta pati mokslininkė miščiška, dostojevskiška tema – Nusikaltimas ir Bausmė.

O, Mokslas! – sušuko kadaise novatoriškas prancūzų poetas, labai jaunas ir dar nekažinkiek mokytojas genijus Arthur Rimbaud savo garsioje poemoje "Sezonas pragare". O, Teisė! – pridėčiau šią dieną. Juris prudencija, Teisė, Temidė užrištom akim, ir su ja mokslininkė teisėtumai, teismai, teisinimai, ir kaltinimai, tardymai ir įtarinėjimai, bausmės ir kalėjimai. Štai kur pasisuko mūsų kraigo rodyklė Laisvės Kovų Metais. Lyg tyčia... Daugiau teisimų, tarpusavio kaltinimų ir įtarinėjimų, negu kovų!...

Nei vieningos armijos, nei pinigų

Laisvės Kovų Metai prasidėjo gerai, kaip ir dera: su fanfara, suvažiuojamais, atsišaukimais savajai liaudžiai, memorandumais pasaulio galybėms, su manifestu, su laisvės kovos jungtiniu fondu. O tada atėjo kovotojų mobilizacija ir kariuomenės patikrinimas.

Ir kas pasirodė?

Vaidas pusėtinai šiurpokas. Dvieju didelių partijų pirmininkai, beveik laisvės kovos štabo senobinė ašis, nustato, kad mūsų daugelį demobilizavo nebetikėjimas į Lietuvos laisvės idėją, apstėja menkų ir palūžusių sielų, tūli iš musės prie mėsos limpa bendradarbiauti su okupantu, kitokių nusikaltimų padaryta ir grėsia nauji, reikia liautis toliau nusikalsti nuodėmingais galvojimais ir mąstymais, ginkimės pirmiausia nuo savųjų – netikintuosius išskirti, vėžio apimtus operuoti!... Kitas vėl per kairiųjų ir dešiniųjų laikraščius mokslininkai gaižiai aiškina, kad mūsų vyriausioji kovos va-

dovybė ir po 20 metų vis dar nežino savo teisinės prigimtės. Jos vidaus priešai vis gausėja, ji vis labiau griunama, ir kaip tik šiais metais būta užsimojimų ją galutinai sugriauti, tuo įvykdant patį aukščiausią nusikaltimą – tautos išdavimo aktą. Dar kitas žilas senelis nuo Šatrijos kalno 50 metų jubiliejaus ir Laisvės Kovų Metų nuotaikomis karčiai nusiskundžia, kaip kadaise sunku buvę jo partijai prie Smetonos, – sunkiau negu dabar lenkams prie Gomulkos. Pagaliau, okupantui "pasiūlius" mums bendradarbiavimą, vėl skyla ir trupa mūsų vieningo fronto vienybė. Kaip PLB New Yorko Seime išaiškinta, dar dvi naujos partijos atsiranda: valstybininkų ir tautininkų (ne smetoniškų tautininkų, o kaž kokių dar labiau įtartinų. Ir dvi antagonistiškos srovės: liberalų (nešančių komunizmo glėbin) ir konservatorių (kovojančių už nepriklausomą Lietuvą)...

Išėivija raginama kietais įsakymais – besąlygiškai kovoti, triskart kovoti! Ir tai be abejo pats tauriausias, pozityviausias, ausiai maloniausias šūkis, kuriam principe visi pritartume.

Bet jau nuo Napoleono laikų žinoma, kad kovai, be viso kito, dar reikia ir triskart pinigų. Ir čia, vėl lyg tyčia, kovos metais prasiskleidžia grėsmingos katastrofos uždanga. Metai slenka galop, o dar rugsėjo mėnesį laikraščiuose buvo skelbiami priminimai, jog vyriausio štabo išdui iš numatyto kovos reikalams 100,000 dolerių biudžeto surinkta kolkas tik 20,000. Gautas dar tik vienas doleris, vietoj būtinų penkių, ir kovok tu kad geras! Šimtas tūkstančių – ne tokia jau baisiai didelė suma. Tiek atidavus, Amerikos lietuviams gal dar ir nereikėtų su terbomis išeiti ubagais. Gražioms koplyčioms ir šventiems pagrindžiams įrengti juk nesunkiai susirenka keli šimtai tūkstančių, o parapijoms ir milijonai.

Greičiausia dėl to, kad ten žmonės giliai tiki, jog reikia ir vėta aukoti. O laisvės kovoms? Tad dabar tu ir įtikink mane savo teorijomis, kad kai tauta, A. Kasulaičio žodžiais, laukia iš mūsų ko skubiausio išvedavimo, tai milijonas Amerikos lietuvių per devynis mėnesius tokiai šventai misijai suaukoka tik 20,000 dolerių. Vadinasi, kiekvienos sielos geriausio vidurkio auka – 50 centų...

Kur palūžusios sielos, kur tos menkos sielos, kur tas besąlyginis tikėjimas į Lietuvos laisvės idėją? Ką išskirti, kuo pasikliauti, ką operuoti? Kur kariuomenė, susiskaldžiusi, neaprupinta nei dvasieliais, nei finansiniais ginklais, ir kur prokuroras po prokuroro, kurie tik ieško ir atranda vis daugiau kriminalistų?

Nebus daugiau gėdos ir nuosmukio

Jau žinau iš ilgo ir saldaus patyrimo, kad taip kalbėdamas "griaunu" vyriausio štabo autoritetą, "ardau" vieningos kovos nuotaiką, "parūpinu" Maskvai argumentus, "mokau" bolševikinio Agitpropo agentus, kaip sėkmingiau mus pulti, ir "išjuokiu" išėivijos laisvės kovų didvyriškumą. Apie tokias mano intencijas rašo žymus juristas P. Stravinskas kartais "Laisvojoje Lietuvoje", kartais "Naujienoje".

Jis žino ir daugiau – viso mūsų bėdų ir nesėkmių komplekso priežastį. Esą, kiekviename žingsnyje mes susiduriame su teise, ypač valstybės gyvenime (nors savo valstybės tuo tarpu ir neturim). Mums stinga teisinės kultūros. Jei jos daugiau turėtume, žinotume, kaip viską išspręsti teisėtai ir teisingai – ir sutvarkyti geriau. Mūsų teisinės kultūros žemumas kaip tik labiausiai kenkia Lietuvos laisvinimo reikaluose. Vliką griauja visokie teisės mokslų neišmanėliai, "savamoksliai teisininkai", ignorantai, niekatauškos, siauraregiai. Atėjo laikas jiems pasakyti "stop"!... Jeigu jie dar nesiliaus, tai, sako juristas, "dievaži, mūsų teisės kultūra bus tiek nusmukdyta, jog mums, kultūringai tautai,

bus gėda prieš naujam valstybės ir teisės gyvenimui besikeliančias Afrikos tautes".

Optimistas, jei kas dar tiki, kad mūsų teisės kultūra "bus nusmukdyta" ir mums "bus gėda". Aš pesimistiškesnis. Juo daugiau mūsų laikraščių redakcijos spausdina tos rūšies teisininkų išvedžiojimus ir juo dažniau pasibaudžiu juos paskaityti, tuo labiau man darosi aišku, kad mūsų tam tikra teisinė "kultūra", dievaži, jau yra tiek žemai nusmukusi, kad nebėra kur toliau smukti, ir kad nebus gėdos ateityje, – nes ji jau seniai yra dabar čia pat. Ko galima ateityje tikėtis, tai nebent abiejų dalykų po mažiau. Nes kyla Afrikos tautelės, tuo labiau vėl kils ir kultūringi lietuviai kai kitokių savo tarpe mažiau beturėsime...

Jūra Garsytė iš Worcester ir Albertas Drukeinis iš Daytono šią vasarą sukūrė lietuvišką šeimą. A. Drukeinis baigia medicinos studijas Louisville, Conn. Vestuvėse dalyvavo daug svečių iš Bostono, Chicagos, Clevelando ir kitur.

LAIMĖ JŪSŲ RANKOSE!

JŪSŲ LAIMINGOJI DIENA YRA
LAPKRIČIO 17

TĄ DIENĄ JŪS LAIMĖSITE:
AUTOMOBILĮ — 1968 m. (naują)
SPALVOTĄ TELEVIZIJĄ,
RADIJO ir FILMINĮ APARATĄ.

Laiminguosius bilietus galima įsigyti: Dirvoje, Margutyje, kiekviename mieste pas Tautinės Sąjungos narius ir pas dovanų skirstymo vykdytojus L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos narius: Algį Modestavičių — 6456 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629 ir B. Kasakaitį — 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Bilietai platintojai prašomi už parduotus bilietus atsisakyti iki lapkričio 5 d.

Bilietai kainą: knygelėje šeši bilietai — \$5.00, parduodant pavieniui bilietas, doleris už bilietą.

Visos organizacijos platinančios bilietus gauna 40% nuo parduotos bilieto sumos.

Tai, kas bilietą turės — pats laimės ir kitam padės.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

Over 50 years

as savings and home loan

specialists

ST. CLAIR
SAVINGS

All savings deposited through

OCTOBER 15th EARN

4 1/4 %
from October 1st
(current rate)

NOW 5
LOCATIONS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
Savings Certificates available 6135 WILSON MILLS ROAD

Lietuvių tautos kilmės beiėskant (13)

ARKONOS ŽLUGIMAS

Devynis šimtmečius liaudai sėkmingai laikė savo rankose Reino-Dunojaus magistralę. Šventojo ažuolo paunksmėje Krivių - Krivaičiai Si-kambrėj, o vėliau Genčios-Hanzos sostinėj žibėjo mokslu ir šventumų, leido įstatymus, rašė istoriją.

Tačiau Roma, kuriai kartu nepavyko liaudų pavergti, pasiekė savo tikslą kitu būdu. 499 m. karalius Liauduvys, žmonos prikalbėtas, priima krikštą. Jo metu, vyskupas negalėjo paslėpti džiugavimo, tardamas: "Palenk galvą, išdidus Si-kambre, degink ką garbinai, garbink, ką deginai".

Čia ir baigiasi didžiai svarbios Žiniavaldo kronikos žinios apie mūsų Krivių-Krivaičius, išsikėlus iš Genčios į Sesnų. Bet atsiranda kiti šaltiniai, kurių Mierzynski nenori nei matyti, nei girdėti. Iš jų paaiškėja jog 521 metais, taigi netrukus po liaudų tautos katastrofos, Kriviu-Krivaitis Prutenis sušaukia visų dar likusių tikinčiųjų mūsų tautų seimą, kuriame jo brolis Vytautas (Vyddewutt vertimą Vaidevučiu nepateisinu, nes vėlesni Vytauto Didžiojo vardo vokiški kraipymai irgi panašiai skamba) išrenkamas karaliumi ir paskirsto kunigaikščiams jų sritis.

Dabar darosi suprantama, kodėl mūsų tauta kartu su Lotaringija turi tą patį vardą, tą patį valstybinį Vyties ženklą ir tą patį Vyties kryžių. Tai įrodymas, jog tas "Litvo" kunigaikštis (Lietuvis, Liauduvys) su dalim liaudų, nesutikusiu priimti krikšto, pasitraukė iš Pareinio Lie-tuvon. Vytautas Didysis matomai tą istorinį įvykį turėjo galvoje, kai supykęs ant Imperatoriaus grasio "pagirdyti savo žirgus Reino upėj", tuo primindamas, jog tas kraštas

BALTŲ KONCERTAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

mokslus yra baigusi Bostono Universite-te.

Nors pradedamas 13-sis Bostono baltų koncertų sezonas, nors tie koncertai visada būna pagirtino meninio lygio, nors jų neaplenkia ir Bostono didžiųjų laikraščių muzikos kritikai, tenka gerokai stebėtis, kad klausytojų jie turi labai griežtą kiekį. Gana gausiai tuos koncertus lanko latviai, panašiai ir estai (nors jų čia mažoka), visai negausiai lietuviai. Atrodo, kad trys tautos kiekvienu atveju galėtų nesunkiai pripildyti Jordan Hall'ą, bet, deja, to dar nei sykiu nebuvo. Ar nederėtų sukrusti didžiausiam Bostono baltų pulkui -- lietuvių "imperijoms" So. Bostone, Dorchestery ir Cambridge?...

St.S.

Č. GEDGAUDAS
SANTA MONICA, Calif.

esąs jo bočių teisėtas palikimas.

Vakarų Prūsiose K. Krivaičiai atrodo viešpatavo sostinėj Raikaičiuose ligi 785 m. kuomet Karolis Didysis galutinai nukariavo Sesnų. Tą datą reikia laikyti sostinės perkėlimu Rugijos salon, į stipriai įtvirtintą Arkonos pilį, pas Vendus-Vandus arba Rugijus-Varingius.

Arkona keturis šimtus metų buvo garsi kaip šiaurės Roma, kurią laikydavo daugelio net tolimų Europos vietų gyventojai, kaip graikai ir ispanai, išlikę Arijų tikybos pasekėjai. Aukso ir sidabro "ex voto" šventovė buvo sausakimšai prigrūsta. Pagydytų ligonių, pamaldžių keliauninkų, žinių atsakymų ieškančių minios sunėdavo ten neapsakomų lobių. Tai buvo lyg Liurdo ir aiškiaregystės įstaugos kombinacija.

Arkonos turtas parpūdanų karaliui Valdemarui. 1168 m. jisai surinko 12.000 laivų piratų laivyną. Pradžioje jam nevyko užverbuoti pakankamai banditų, nes buvo didelė pagarba Krivių-Krivaičiui ir šventvagystės baimė. Pagaliau išlipama Rugijos saloj, bet tvirtovės paimti niekaip nesisekė. Pilis buvo pastatyta iš specialios mau medžio rūšies, kuri nedegė ir nepuvo. Tokia pat medžiagą statybai vartojo Vyčiai Gudai Pietų Prancūzijoje. Tvirtovės sienos buvo daug stipresnės už mūrines, nesugriauamos net taranais.

Pagaliam, po metų apgulos, būdingai kartojasi istorijoje Taurojos gaisras. Neįstengdami jos paimti, plėšikai sugalvojo ją apdėti šiaudų kūliais, nuolat apipilamais smala, ir po ilgų vargų sienos užsidegė.

Vyriausioji žinyčia buvo išniekinta, dievo statula nugriauta, turtas tikinčiųjų per amžius sunestas, išplėštas, gynėjai išžudyti. Grobis buvo toks pasakiškas, jog metams praslinkus Henrikas Liūtas, Saksų kunigaikštis, privertė Valdemarą dalintis pusiau, prigrąsinęs karu. Bet ir pusės lobio pilnai pakako

Danijai iškilti į pirmą eilę jūrų galybės rangą. Valdemaras pasistatė visame pajūry apsaugos mūrą nuo Vendų-Varingių keršto, įsitaisė nuolatinę profesionalų kariuomenę ir laivyną, žodžiu, tai buvo Danijos suklestėjimo priežastis ir šaltinis, o patsai Valdemaras nusipelnė "didžiojo" titulą.

Žuvo Krivių-Krivaitis. Bet dinastija nezuvo. Mat krivis buvo "nemirtingas" kaip Tiboeto Dalai Lama. Pasenus, jis įlipdavo lauan ir pasakęs atitinkamą pamokslą verkiančiai miniai nuraminti, liepdavo save sudeginti. Su jo mirtim, jo Pramatėjaus - Žinio dvasia pagal Gemolkšio dogmą, pereidavo parinktampalikuoniui. Taip didžiųjų pasišventėlių dėka, išlikdavo tikybos vadų vientisumas. Jo baltasis žirgas buvo deginamas kartu. Tasai, kojos tryptelėjimu, nulemdavo karą ar taiką. Be žinyčios atsiklausimo joks kunigaikštis nedrįso pradėti žygio dėl paprastos priežasties, jog jo giliai tikintieji kariai iš vietos nepajudėtų, negavę pirma šventojo Pramatėjaus užtikrinimo, kad žygis pavyks. Tuo būdu Krivių-Krivaitis, kad ir neturėdamas pasaulinės valdžios, visgi lėmė aukščiausios imperinės politikos raidą, leisdamas kunigaikščiams naudingus ir drausdamas žalingus ar neapgaltotus žygius.

Po Arkonos katastrofos Dvasia perskridusi Baltiją iš salos į Rugijos kraštą Prūsiose viešpatavo jos vakarinė daly -- tiksli vietovė nenustatyta. Vėliau, Ordinui užėmus Bartų, Natangių ir Varumių kunigaikštiją 1240 m. Krivių-Krivaitį užtinkame Nadruvos Romuvoje iki 1326 m. Iš ten Ordino spaudimui vis didėjant jis pasitraukia į Vilnių. Krivių-Krivaičiui Lizdeikai mirus 1350 m. K. K. tapo jo sūnus Viršulis iki 1359 m. Viršulio sūnus Sirputis 1387 m. turėjo pasitraukti iš Vilniaus į Baisogalos miškus, kuomet Jogailapats savo rankomis užpylė amžiną ugnį šventovietėje. Tai paskutinė istorinė žinia apie mūsų arijų tikybos vadą. S. Daukantas dar mini 17 šimt-

Detroito lietuvių choras koncerto metu. Prie pianino choro vadovas S. Šližys, akordeonistė A. Petrauskaitė ir smuikininkė L. Michaels. Choras jau pradėjo įprastu laiku repeticijas, toj pačioj vietoj kaip ir pernai.

metų "girių žinius" gyvenančius ažuolo drėvėse, tačiau nei vardų nei vietovių nenurodo, tai jau buvo tik Žemaitijos slaptoji tautosaka, bažnyčios griežtai persekiojama.

Argi kartu su Kriviu ir mūsų tikyba žuvo miškuose, visų pamiršta ir paniekinta? Atvirkščiai, ji išliko. Kai klaupiamasi prieš popiežiaus mitrą (persų žodis ir Arijų Krivių aprėdas), kurioje spindi mūsų Vyties kryžius, ji neužmirštama. Kai švenčiamos Gegužinės, Žolinės, Vėlinės, Kalėdos, Gavėnia ji prisimename. Kai nusilenkiama vyskupo Krivulei,

tuo pačiu nusilenkiama mūsų Krivių valdžios ženklui. Bet toji spalva, popiežiaus adoptuota, yra mūsų Krivių-Krivaičio "Baltojo žinio" spalva. Girdonis atpasakoja idomų atsikalbėjimą tarp mūsų ir Romos dvasiško. Lietuvių Krivis sako: "Tarp mūsų nėra didelio skirtumo, dėvime tais pat baltais rūbais, išpažįstame tą pat vienintėlį Visagali, tikime dvasios nemirtingumu..." Nežinia, ar jam pavyko romietį arijų tikybon atversti, bet epizodas labai būdingas. Romai pasisekė Europą apkrikštyti, bet tai buvo tik išviršinis formalumas su

sąlyga nenuotolti per daug nuo esamų apeigų papročių. Pačios mūsų arijų tikybos pagrindinių dogmų, švenčių, dvasiškių rūbų, giesmių, raudų, šermenų, vedybų apeigų, krikščionybei nepavyko išnaikinti.

Priešingai, krikščionybė tapo taip persunkta arijų tikyba, jog visas Viduramžių periodas praėjo gryniausios arijų tikybos ženkle. Tai gerai suprato Martynas Liuteris bei Ignas Loyola ir jų pastangom tikroji Seno Testamento prasmė ir Evangelijų Šv. Mato pamokslo nuokaino dvasia buvo įtaigota ir mūsų tikybos įtaka sumažinta.

(Bus daugiau)

D Ė M E S I O

DOVANŲ SIUNTĖJAMS Į LIETUVĄ IR USSR

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad sparčiai padidėjus klientų skaičiui ir veiklai mums pasisekė pasiekti tokių pagerinimų:

1. Pagreitinti užsakytų dovanų pristatymą.
2. Suprastinti Vnešposyltorg'o užsakymų vykdymo procedūros.
3. Padidinti Vnešposyltorg'o krautuvų ir sandėlių skaičių visoje U.S.S.R.
4. Padidinti visokių prekių pasirinkimą — drabužių, medžiagų, avalynės ir t.t.
5. Sudaryti naują sistemą patvirtinimui, kad užsakymai įvykdyti. Pasek pavyzdžiu tūkstančių mūsų klientų, kurie patyrė, kad dovana per

PODAROGIFTS, Inc.

yra geriau negu:

- A. Siuntinio siuntimas iš čia (Jokio muito užsakymams per Podarogifts);
- B. Money order arba banko perlaida (negalioja Specialiose Vnešposyltorg'o krautuvėse);
- C. Jokių kitų primokėjimų (Vnešposyltorg moka mums komisą).

APLANKYKIT MŪSŲ PARODŲ SALE
NEW YORKE

Siųskit savo užsakymus ar klausimus į

PODAROGIFTS, Inc.

(VIENINTELIS DOVANŲ ATSTOVAS JAV-se)
220 Park Avenue South (kampas 18-tos g-vės)
New York, N. Y. 10003
Tel.: 212 — 228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

COSMOS PARCEL EXPRESS, CORP.
45 West 45 St., New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 — CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL
AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel.: 212 — 581-6590 — 581-7729

arba į bet kurį jų skyrių

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 — WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių

PARENGIMAI CLEVELANDE

SPALIO 13 D. Grandinėlės koncertas WHK salėje.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village metinis koncertas - balius.

SPALIO 26 D. koncertas. Programą atlieka St. Baras, A. Kuprevičius ir E. Kuprevičiūtė-Bergienė, Rengia JFK-tas.

LAPKRIČIO 3 D. pietūs Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

LAPKRIČIO 3 D. 8 v.v. pianisto Antano Smetonos rečitalis Music School Settlement salėje.

LAPKRIČIO 9 D. L.V.S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

LAPKRIČIO 9-10 D. s. K. Kodatienės krūninių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia Clevelando Skautininkų draugovė.

JOURNEYMEN DIE MAKERS

Excellent working conditions and fringe benefits.

APPLY IN PERSON
EMPLOYMENT OFFICE
1717 Fort Street
TRENTON, MICH.

Applications accepted Monday through Friday 8 a.m. to 4:30 p.m.

DANA CORP. TRENTON PLANT

An equal opportunity employer (103-106)

PRODUCTION WORKERS

APPLY IN PERSON AT
EMPLOYMENT OFFICE
8A. M. TO 4:30 P. M. MONDAY THROUGH FRIDAY.

DANA CORP.

1717 Fort Street
TRENTON, MICH.

An equal opportunity employer (103-106)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

ISTEIGTAS NIXONUI IR AGNEW REMTI KOMITETAS

Artėjant prezidento rinkimams, visame krašte steigiasi tautinių grupių komitetai remti Nixonui ir Agnew lapkričio 5 d. balsavimuose.

Clevelande dr. V. L. Ramanauskas ir A. Laikūno iniciatyva sudarytas lietuvių komitetas, į kurį sutiko įeiti šie asmenys:

V. Apanius,
St. Astrauskas,
Dr. Vl. Bložė,
S. Gedgaudienė,
Inž. D. Iešmantas,
V. Juodvalkis,
K. S. Karpius,
G. Kudukienė,
A. Laikūnas,
Dr. J. Mačys,
Inž. V. Matas,
Dr. inž. S. Matas,
Inž. J. P. Nasvytis,
Dr. K. Pautienis,
Dr. V. L. Ramanauskas,
Dr. J. Stankaitis,
Dr. V. Stankus,
Č. Šatkauskas,
I. Šatkauskienė,
Adv. A. Širvaitis.

Sis lietuvių komitetas Nixonui-Agnew remti veiks visoje Ohio valstijoje.

Primename, kad spalio 30 Clevelande Public Auditorijoje kalbės Nixonas, tad visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

• **Balfui aukojo:** p.p. Gražuliai, Clevelando "Salamander" batų krautuvės savininkai, 100 porų naujų batų; Pranas Aleksandravičius — \$110, dr. V. Karoblis — \$50, Ed. Mačys — \$10.

• **LKDS Tarybos posėdis** įvyksta š. m. spalio 19 d. Clevelande, kur reziduoja LKDS Centro Komitetas.

LKDS Tarybą sudaro CK nariai, Sąjungos skyrių pirmininkai ir įvairių Sąjungos organų vadovai, viso 22 asmenys.

Ta proga Clevelando Krikščionių Demokratų sky-

rius ruošia savybinį ir kvietinių svečių pobuvį. Skyriui vadovauja Petras Tamulionis, L. Leknickas ir P. Mikšys.

KANKLIŲ ORKESTRO KONCERTAS

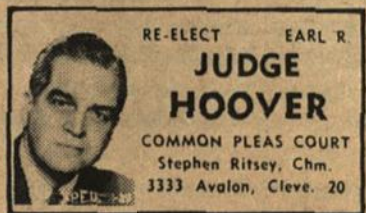
Aukuro ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas mkt. O. Mikulskienės, drauge su Čiurlionio ansambliu pasirodė PLB seimo didžiajame koncerte Lincoln Centro filharmonijos salėje. Orkestras buvo gražiai įvertintas net New York Times puslapiuose.

Clevelandiečiai kanklių orkestro negirdėjo, ir todėl Lithuanian Village b-vė pakvietė kanklininkes atlikti programą spalio 19 d. Lietuvių salėje įvykstančiame bendrovės metiniame vakare. Jaunųjų kanklininkų grupė yra didelė ir pasiekusi gražios technikos. Nebus pasakyta per daug, kad tai vienintelis jaunimo kanklių orkestras viso pasaulio lietuvių išeivijoje.

Lithuanian Village b-vė maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti vakare, pabendrauti ir pasilinksinti gražioj lietuviškoj nuotai-

koj. Vakaro pradžia 7 val. 30 min. vak. Kvietimus galima gauti arba stalus dešimčiai svečių užsisakyti Lietuvių klube, telefonu — 391-1143 arba pas b-vės direktorius.

• **Antanui Vasiliauskui,** talkininkavusiam ruošiant jaunųjų dainininkų koncertą, Dirva nuoširdžiai dėkoja.

VYRAI SU MASINŲ DARBO patyrimu, atlikti paruošimus produkcijos mašinų. Kreipkitės į **DIECAST FINISHING CO.** 2020 Lakeside Ave. 696-6070 (103-104)

MOTERYS DIRBTI PRODUKCIJOS mašinomis. Šiam darbe patyrimas nereikalingas. Kreipkitės į **DIECAST FINISHING CO.** 2020 Lakeside Ave. 696-6070 (103-104)

PARDUODAMAS 72 AKRŲ ŪKIS

2 šeimų namas, labai gerame stovyje ir kiti ūkiniai pastatai. Maždaug 35 mylios nuo Clevelando. Graži apylinkė.

4 šeimų namas Chardon, Ohio. Geros pajamos.

2 šeimų po 5 kambarius. Modernios virtuvės, nauji kilimai, 2 automobilių garažas. Netoli Euclid-Green krautuvų rajone.

Dona Cipkus
944-2167 namų telef.
EAST SHORE REALTY
731-9400 įstaigos telef.

1969 METAI ĮVAIRIŲ SUKAKTUVIŲ METAI

25 metai nuo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos mirties. 1944 m. sausio 9 d. mirė Clevelande, kur ir palaidotas.

20 metų nuo didžiojo Tautininkų Kongreso New York'e 1949 metais. Tada oficialiai buvo įsteigta dabartinė Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, senosios ir naujosios kartos tautininkų susitarimu.

20 metų kai į Ameriką atvyko Čiurlionio Ansamblis. Tais metais buvo pats didžiausias tremtinių atvykimas.

40 metų nuo įsteigimo Clevelande Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos. Jos pastangomis darželyje pastatyti dr. Basanavičiaus, dr. Kudirkos ir Maironio paminklai.

30 metų kai sovietai užėmė Vilnių — pradžia Kremliaus smurto prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją.

60 metų kai pradėjo eiti katalikų laikraštis Draugas Wilkes-Barre, Pa., vėliau perkeltas į Chicago.

100 metų nuo lietuvių įsikūrimo Amerikoje. 1909 metais Amerikos lietuviai minėjo 40 metų įsikūrimo sukaktį.

25 metai nuo BALF įsteigimo — 1944 metais.

20 metų kai mirė kompozitorius Antanas Vanagaičius. Jis atnešė senosios kartos ateiviams naujai atgimusios Lietuvos dainos ir scenos meną, atvykęs čia 1924 metais.

60 metų nuo mano atvykimo į Ameriką, 1909 metais per Kalėdas.

K. S. Karpius

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

WANTED EXPERIENCED SHEET METAL WORKERS

Excellent opportunity for experienced workers.

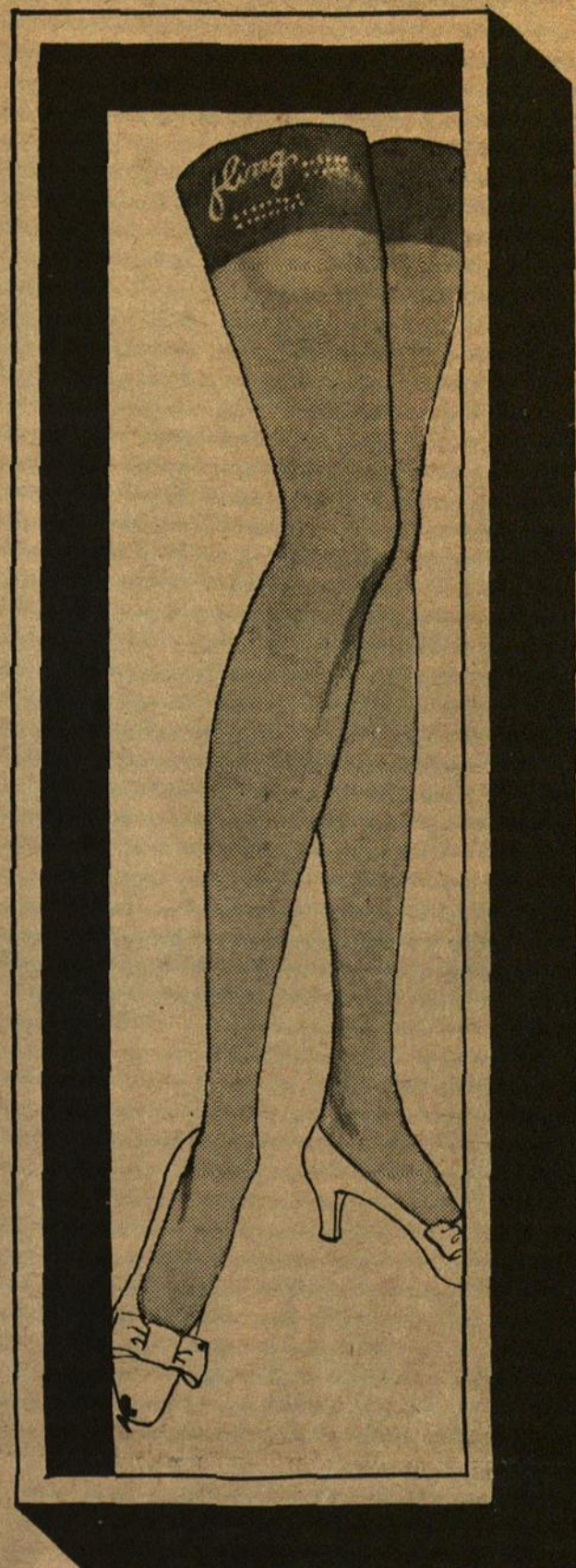
POWER SHEARMEN
SHEET METAL LAYOUT MEN
BRAKE OPERATORS
PUNCH PRESS OPERATORS
WELDERS
ASSEMBLERS
NIGHT SHIFT
JOB WITH FUTURE
SECURITY
STEADY INCOME
MR. R. CASE

Overly-Hautz Co.

8617 Clinton (West Side)
Cleveland, Ohio
(216) 281-1500, ext. 21

MES DUODAME IR KEICIAME EAGLE STAMPS

the **MAY** co.
ALL 7 STORES

VIENĄ KARTĄ METUOSE

Sale

FLING SUPPORT HOSE

Tiktai vieną kartą metuose jūs galite sutaupyti 1.00 nuo kiekvienos poros jūsų mėgiamų Fling Support kojinių. Tiktai Fling atitiks tinkamai jūsų kojos dydžiui ir ilgiui. Fling yra vienintelės stiprios kojinių turinčios gaubiančią juostą, kuri palaikys jūsų kojas patogiai. Pasirinkimui yra atitinkamų spalvų. Proporcingi dydžiai.

FLING'S ACTIVE SHEER 4.95

regularly 5.95

Aktualiai švelnina ir atliuosuoja nuvargusių kojų įtempimą kaip masažas. Šių dienų veiklioms moterims, kurioms reikalingas tikras kojų suveržimas, šios yra geriausios rūšies kojines. Pirkit dabar ir sutaupykit po 1.00 porai.

FLING'S SUPER WEAR 3.95

regularly 4.95

Ilgai laikančios standžios kojines puošnumą mėgstančioms šeiminiukėms ir karjeros moterims. Stipriausios standžios kojines, kurios užtikrina ilgą dėvėjimą. Pirkit dabar ir taupykit. Kojinių skyriuje, gatvės aukšte, mieste, skyriuose.

Užsakykit paštu ar telefonu 241-3070; Lorain 233-6141; Elyria 322-6304.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: **SINCE 1909**
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Valstybės Departamentu sprendimu Lietuvos atstovo JAV titulas yra pakeistas. Būtent — paskutinėje š. m. rugpjūčio mėnesio DIPLOMATIC LIST laidoje, J. Kajeckas įrašytas CHARGÉ D'AFFAIRES OF LITHUANIA titulu, be priedėlio "ad interim", kaip ligšiol buvo atžymima.

• Antanas Mažeika, gyv. Los Angeles, Calif., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo dar 10 dol. savo įnašų Vilties Draugijai padidinimui.

Už paramą reiškiamo širdingą ačiū.

RUDENS BALIUS

ALT S-gos Chicago skyrius spalio 26 d., šeštadienį, Balio Pakšto salėje rengia tradicinį Rudens Balių su įdomia programa. Chicago lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

Viršuje VLIKo pirm. dr. J.K. Valiūnas ir apačioje VLIKo valdybos narys Algirdas Budreckis spalio 1 d. 10 val. vak. per televiziją (NET tinklą, kuris matomas nuo Washingtono iki Maine) pirmą kartą tokiu plačiu mastu gavo progos žiūrovus supažindinti su Lietuvos problema. Jie dalyvavo pokalbyje su programos vedėju Mitchell Krauss, aptariant sovietų įsibrovimą į Čekoslovakiją. Priminė, kad panašiai sovietai užgrobė Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus ir apibūdino 28 metų trunkančią Lietuvos okupaciją ir palietė ateities perspektyvas bei lietuvių pastangas atgauti laisvę. Pasikalbėjimas truko 20 minučių ir buvo pailiustruotas Vilniaus, Kauno ir Lietuvos laukų vaizdais, o taip pat parodytas Lietuvos žemėlapis. Šias dvi nuotraukas padarė V. Maželis, nufotografuodamas abu prelegentus iš savo televizijos aparato.

A. A.

Gen. št. plk. lt. A. ŠPOKEVIČIUI

mirus, giminėms ir pažįstamiems reiškiamo gilią užuojautą

Lietuvos Savisaugos Dalinių buvę kariai

A. A.

ALBINUI STADALNINKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai VALERIJA, sūnui ROMUI ir dukrai NIJOLEI su šeima

Adolfas, Elena, Gailutė ir Laimutis Klimai

STUDENTŲ ATEITININKŲ VEIKLOS KLAUSIMAI

Studentų Ateitininkų Sąjungos 1968 m. suvažiavimo Lake Ariel, Pa., nutarimu, buvo įsteigtas komitetas apsvarstyti dabartinę studentų ateitininkų organizacijos padėtį ir nutarti, ar yra reikalingas naujas sąjungos suvažiavimas.

Komitetas, vadovaujamas Vacio Šaulio, jau pradėjo savo darbą. Yra svarstoma: sąjungos struktūra, nauji veiklos metodai ir užsiangažavimas konkretiems dabartinio gyvenimo reikalams.

Ne tik sąjungos nariai, bet ir visi šiais klausimais besirūpinantieji yra kviečiami iki spalio 30 pasisakyti raštu komiteto ryšininkei Aldonai Masilionytei, 1059 W. Loyola Avenue, Chicago, Ill. 60626.

LMKF New York klubas suruošė V. Lozoraitienei pagerbimą. Nuotraukoje klubo narės. Prieky sėdi iš kairės: Vaksienė, Rutenienė, Ošlapienė, Oniūnienė, Sutkienė, Kačinskienė, Diržienė, Bulvičienė. Antrą eilę iš kairės: Gasiliūnienė, Svalbonienė, Virbickienė, Pakalkienė, Kazickienė, Alksnienė, Kemešienė, Žilionienė, viešnia iš Romos V. Lozoraitienė, Kregždienė, Ranitienė, Simutienė, Spersauskienė. Stovi iš kairės: Purielienė, Četietienė, Klevečkienė, Sirusienė, Strimaitienė, Noreikienė, Vytuvienė, Skobeikienė, Penikienė, Šileikienė, Legeckienė, Čemarkienė, Banaitienė.

L. Tamošaičio nuotrauka

PAGERBĖ V. LOZORAITIENEI

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New York klubas spalio 5 d. sukvietė susirinkimą, pirmoje eilėje pagerbti viešnią iš Romos, Lietuvos Nepriklausomybės laikais iškilusią visuomenininkę, p. V. Lozoraitienę.

Klubo pirm. Dr. M. Kregždienė, sveikindama viešnią, priminė tuos laikus, kai Lietuva pradžiai laisvėje, sparčiu tempu kilo visose gyvenimo apraiškose, kai veikė ir plėtėsi įvairios organizacijos su savitais sūkliais ir tikslais.

1929 m. buvo įkurta Lietuvos Moterų Taryba — visų Lietuvos moterų organizacijų atstovų veiklos centras, kuris atstovavo moteris ne tik savo krašte, bet ir tarptautinėse arenose. Pirmąją LMT pirmininke buvo O. Mašiotienė, paskutinėja — V. Lozoraitienė. Pastarąja pirmininkaujant LMT veikla vis gyvėjo. Pradėta leisti mėnesinis žurnalas "Moteris ir Pasaulis", kur įvairių ideologijų bei pažiūrų moterys galėjo išreikšti savo pageidavimus.

1937 m. LMT sumanytu buvo sukvietas II-asis Lietuvos moterų seimas, kuriame dalyvavo daugiau 1000 atstovų. Seime buvo svarstoma įvairios iškilusios problemos, kaip nepilnamečių nusikaltimai ir kovos priemonės su jais, netinkamų filmų žala ir kt.

LMT pirm. V. Lozoraitienė daugelį kartų yra atstovavusi Lietuvos moteris ir tarptautiniuose moterų suvažiavimuose įvairiuose Europos kraštuose. Sovietams pavergus Lietuvą, turėjo užgesti nepriklausomas gyvenimas, kartu ir visos organizacijos. Tik kiek atkutus po II-jo Pasaulinio karo, naujos sąlygos, kartu su kitomis organizacijomis, pradėjo veikti ir lietuvių moterys. V. Lozoraitienė išėmė iš savo gyvenimo ir ryžto mūsų tautinei garbei ugdyti. Po savo įvado I. Vebraitienė pakvietė į sceną prof. dr. Bronių Nemicką. Savo žodyje dr. Nemickas plačiau gvilveno mūsų trijų didžiųjų sambūrių reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime: būtent VLIKo, ALT ir Bendruomenės. Jis smulkiau papasakojo apie šių organizacijų veiklą ir jų užduotis. Kalbėjo gana gyvai, kondensuotai be užrašų ir neilgai. Žmonės prof. Nemicko žodžių iš klausė labai atidžiai.

Viešnią dar sveikino LMKF vicepirm. G. Žilionienė, Federacijos pirm. V. Jonuškaitės-Leskaitienės ir Federacijai didžiai nusipelnusios B. Novickienės vardu, įteikdama puokštę rožių.

Pabaigai kalbėjo V. Lozoraitienė, įdomiai nušviesdama LMT veiklą Lietuvoje ir įvertindama moterų organizuotumą žymiai sunkesnėse sąly-

gose išėmimoje.

Pagerbimas įvyko p.p. Oniūnų jaukiame bute, Maspeth, New York. Klubo narė B. Oniūnienė paruošė puikų valgių stalą, su įvairiaspalviais karštais ir šaltais užkandžiais, tortais, kavute ir punšu. Federacija didžiuojasi savo klubiečių paslaugumu ir ypatingai dėkoja B. Oniūnienėi žymiai prisidėjusiai prie viešnios pagerbimo įprasminimo.

I. Banaitienė

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

ELIZABETHE

Nors veiklesniais darbuotojais ir ne labai gausi Elizabethe lietuvių grupė, tačiau jau eilę metų sudaro savo tautiečiams progą pasidžiaugti lietuvišku žodžiu ir daina. Rugsėjo 21 dieną buvo skirta Tautos Šventės paminėjimui. Šią tradiciją tęsia jau keletą metų ALTS-gos Elizabethe skyrius.

Vakarą atidaręs skyriaus pirmininkas Petras Lanys minėjimui vadovauti pakvietė Ireną Vebraitienę. Ji padarė prasmingą įvadą šios šventės proga, pažymėdama, kad šiuo minėjimu lyg ir užbaigiam istorinius Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50-sius metus. Jie buvo gausūs nepamirštamais įvykiais, įrodžiusiais mūsų tautinį sąmoningumą ir nuolatinį ryžtą dėl Lietuvos laisvės. Per šiuos metus parodyta daug tautinio entuziazmo ir ryžto mūsų tautinei garbei ugdyti.

Po savo įvado I. Vebraitienė pakvietė į sceną prof. dr. Bronių Nemicką. Savo žodyje dr. Nemickas plačiau gvilveno mūsų trijų didžiųjų sambūrių reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime: būtent VLIKo, ALT ir Bendruomenės. Jis smulkiau papasakojo apie šių organizacijų veiklą ir jų užduotis. Kalbėjo gana gyvai, kondensuotai be užrašų ir neilgai. Žmonės prof. Nemicko žodžių iš klausė labai atidžiai.

Vakarų dainų programą atliko viešnios iš Philadelphia: dvi Onutės — Pluškonienė ir Šalčiūnienė. Jos abi yra Juozos Augaitės dainavimo studijos mokinės ir Elizabethe girdimos jau antrą kartą.

Ona Šalčiūnienė — ly-

rinis sopranas, padaina vo šias dainas: "Ganiau palšus jautelius", Juozo Karoso, Stasio Gailevičiaus "Lopšinė" ir Aleksandro Kačanausko "Vai gražu". Toliau girdėjome Friedrich Flotow "Paskutinė Rožė" iš operos Martha ir ariją iš operos Lakme, Leo Delibes. Ona Pluškonienė — mezzosopranas atliko Broniaus Budriūno aranžuotą "Kas bernelio sumislyta", Antano Vanaigaičio "Toli, toli" ir Juozo Gruodžio "Aguonėlės". Taipgi girdėjome Giovanni Pergolesi ariją "Jei tu myli" ir Camille Saint-Saens Dalilios ariją iš operos Samsonas ir Dalilė.

Abi dainininkės atliko ir keletą duetų: Ant marių krantelio, Stasio Šimkaus, K. Žiziūno, "Šlama šilko vėjas" ir Stasio Gailevičiaus "Laukiu vis".

Trumpai suglaudus, abi solistės klausytojams paliko gana malonių išpūdį. Abiem dainininkėms akompanavo Liū-

das Stukas ir jo įnašas neabejotinai prisidėjo prie išpildomų dainų sklandumo.

Prieš antrą dalį Irena Vebraitienė padėkavo Antano Baranausko Anykščių Šilelio ištrauką. Klausantis šio sunkiai kam įkandamo eilėraščio žodžių, žmogus pajunti kiek daug jausmo, pasiruošimo, ir fizinės staminos iš deklamuotojo pareikalauja jo perdavimas klausytojui. Programai pasibaigus abiem solistėms buvo įteikta po puokštę rožių. Taipgi trumpą sveikinimą Baltimoriečių skyriaus vardu padarė svečias J. Bačianskas, jau nebe pirmą kartą atvežęs į Elizabethe tautiečių būrį. Pasibaigus programai Petras Lanys padėkojo menininkams ir svečiams už atsilankymą kur visi iki vėlyvos nakties linksminosi prie valgių stalo ir F. Soroko šokių muzikos (jv)

DETROIT

ANTANO SMETONOS PIANO KONCERTAS

Tik ką grįžęs jaunas ir žymus pianistas Antanas Smetona iš Europos, sėkmingai koncertavęs po didžiuosius miestus, pakviestas į Detroitą koncertui. Koncertą organizuoja ALT S-gos Detroito skyrius. Koncertas įvyks spalio mėn. 27 d., sekmadienį, 6 val. vakare, Meno Muziejuje — Lecture Hall — 5200 Woodward Ave.

Tai reta proga išgirsti ir pasididžiuoti virtuozinio koncerto išpildymu.

Į koncertą kviečiami ne tik lietuviai, bet ir žymūs amerikiečiai, muzikos kritikai ir Detroito reziduoją konsulai.

Dalyvaukime gausiai!

A. M.

CHICAGO

• Lietuvių šv. Kazimiero kapinių 65 metų paminėjimo akademija su banketu įvyks spalio 20 d., 4 val. p. p. Knights Salėje, 5921 So. Pulaski Rd.

Pakvietimus iki spalio 13 d. galima įsigyti, kainą 5 dol., pas pirm. Giedraitienę, 6930 So. Campbell Avenue, tel. HE 4-5148 (skambinti tik po 6 v. v.), Jakutienę, 7313 So. Artesian Avenue, tel. PR 6-8230, Balio Brazdžionio krautuvę, 2646 W. 71 St., tel. PR 8-5374.

Prašau neatidėliojant įsigyti, nes tik 300 žmonių salėn bus įsileista, prie įėjimo nebus pakvietimai parduavinėjami.

Komitetas ir Draugija

Skaityk ir platink DIRVĄ

TRADICINIS
OPEROS
BALIUS

SHERATON-CHICAGO
GRAND BALLROOM
SALEJE

505 north michigan avenue
1968 m. spalio mėn. 19d.

Vietas rezervuoti: telefonais WA-5-3682, PR-8-4585 arba MARGINIUOSE.
Stalai-po 10 asmenų.